

Asia: VN/34874/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne kuntien varautumisen yleistä ohjausta ja seuranta koskevasta muutosehdotuksesta (10 §)

Suomen kuntajärjestelmä perustuu paikalliseen itsehallintoon, jossa päätösvalta kuuluu kunnan asukkaille ja heidän valitsemilleen toimielimille. Perustuslaki ja Kuntalaki turvaavat tämän lähtökohdan. Kuntatalous on kuitenkin pitkään ollut paineessa: velkaantuminen on kasvanut ja taloudelliset haasteet ovat lisääntyneet erityisesti pienissä kunnissa.

Samaan aikaan kuntien tehtävät ja velvoitteet ovat lisääntyneet, mutta rahoitus ei ole seurannut mukana. Tämä heikentää kuntien mahdollisuuksia hoitaa lakisääteiset tehtävänsä itsenäisesti. Kuntalain mukaan valtion tulee valmistelussa turvata kuntien itsehallinto, ja valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta.

Savukosken kunta korostaa, että varautuminen on jo nyt keskeinen osa kunnan toimintaa, ja sitä kehitetään yhteistyössä alueellisten toimijoiden sekä kolmannen sektorin kanssa. Paikallistuntemus on varautumisessa keskeistä, eikä sitä voida korvata valtakunnallisella ohjauksella.

Savukosken kunta suhtautuu kriittisesti esitykseen lisätä valtiovarainministeriön ohjausvaltaa. Muutos voi kaventaa kuntien omaa päätösvaltaa ja lisätä hallinnollista ohjausta ilman, että sen hyötyjä on riittävästi osoitettu. Lisäksi esityksestä puuttuu selkeä arvio kunnille aiheutuvista kustannuksista. Kunta katsoo, että valtion roolin tulisi painottua kuntien tukemiseen, tiedon jakamiseen ja hyvien käytäntöjen levittämiseen velvoittavan ohjauksen sijaan.

Näkemyksenne vaikuttamistoimielinten aloiteoikeutta ja vanhusneuvoston nimeämistä koskevista muutosehdotuksista (26-28 §)

Savukosken kunta pitää vaikuttamistoimielimiä koskevia muutoksia pääosin perusteltuina. Aloiteoikeuden selkeyttäminen tukee kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia ja vahvistaa erityisesti nuorten vaikutusmahdollisuuksia paikallistasolla.

Vanhusneuvoston nimeämisen joustavuus on kannatettavaa, koska se mahdollistaa paremmin paikallisiin olosuhteisiin sopivat ratkaisut. Pienessä kunnassa on tärkeää, että vaikuttamistoimielimiä voidaan järjestää tarkoituksenmukaisesti, myös yhdistämällä toimielimiä silloin kun se on toiminnan kannalta järkevää.

Näkemyksenne konserniohjetta koskevasta muutosehdotuksesta (47 §)

-

Näkemyksenne kirjanpitoa ja toimintakertomusta koskevistä muutosehdotuksista (112 ja 115 §)

Savukosken kunta pitää esitettyjä muutoksia pääosin teknisinä ja tarpeellisina. Taloudellisen raportoinnin yhtenäistäminen voi parantaa kuntien välisen tiedon vertailtavuutta ja lisätä läpinäkyvyyttä.

Kunta kuitenkin korostaa, että raportointivaatimusten lisääntyminen kasvattaa hallinnollista työtä. Erityisesti pienissä kunnissa resurssit ovat rajalliset, joten uusien velvoitteiden vaikutukset työmäärään ja kustannuksiin tulee arvioida huolellisesti.

Näkemyksenne esitysluonnoksen vaikutusarvioinneista

-

Muut huomionne esitysluonnoksesta

-

Rentola Joonas
Savukosken kunta - Savukosken kunnanhallitus